

Fotografski natečaj

FABIANIJEVA ZAPUŠČINA

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Nova Gorica v sodelovanju z Mestno občino Nova Gorica razpisuje fotografski natečaj.

1. PREDMET RAZPISA

Mestna občina Nova Gorica v letošnjem letu obeležuje **150. obletnico rojstva arhitekta in urbanista Maksa Fabianija (29. april 1865, Kobdilj - 18. avgust 1962, Gorica)**, ki je dolgo obdobje svojega življenja preživel na Goriškem. **Predmet razpisa so fotografije, ki prikazujejo arhitekturo, urbanistične zasnove in spomenike, izdelane po načrtih in idejnih zasnovah ter obnovah Maksa Fabianija.**

2. PRAVICA DO SODELOVANJA

K sodelovanju vabimo fotografe in ljubitelje fotografije, člane fotoklubov, društev, krožkov..., ne glede na starost in spol.

3. PRAVILA NATEČAJA

Avtor pošlje NAJVEČ 5 BARVNIH ALI ČRNO-BELIH FOTOGRAFIJ.

Fotografije so lahko samostojne ali pripadajoče seriji (max. 5 fotografij), kar naj bo v prijavnici natančno zapisano.

Fotografije so lahko poljubno obdelane.

Fotografije sprejemamo izključno v digitalni obliki: - **velikosti max. 2 MB (1500 X 2200 pikslov),**

- JPG, JPEG format

Digitalno fotografijo opremite z začetnico imena in priimka ter z naslovom in številko,

primer: ST_zavitahisa_1.

S fotografijami se obvezno pošlje izpolnjeno prijavnico z vsemi zahtevanimi podatki.

Udeleženci natečaja soglašajo, da se njihova dela lahko uporabijo za razstavo, za promocijske namene natečaja na spletu in v tiskanih medijih ter morebitne javne projekcije, povezane s tem natečajem.

Udeležba na natečaju je brezplačna.

4. POŠILJANJE FOTOGRAFIJ

Rok oddaje fotografij je **30. september 2015**.

Fotografije sprejemamo v digitalni obliki na e-pošto: fotonatecaj.jskdng@gmail.com

5. KOMISIJA

Strokovna ocenjevalna komisija bo upoštevala skladnost fotografij s predmetom natečaja, tehnično dovršenost, izpovednost in izvirnost del ter estetska merila. Odločitev komisije je dokončna in nepreklicna.

Člani komisije:

DUŠAN MIŠKA mojster fotografije, član Fotokluba Nova Gorica

PETRA PARAVAN umetnostna zgodovinarica

DAVID VERLIČ multimedijiški ustvarjalec, elektrotehnik računalništva, režiser, montažer

Po odločitvi strokovne komisije bodo vsi prijavljeni na natečaj o izboru obveščeni.

6. PREDSTAVITEV FOTOGRAFIJ

Strokovna ocenjevalna komisija bo naredila izbor najboljših fotografij, ki bodo predstavljene na razstavi.

7. INFORMACIJE IN PRIJAVE

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Nova Gorica

Bevkov trg 4, SI - 5000 Nova Gorica

T + 386 5 335 18 50, + 386 5 335 18 52;

F + 386 5 335 18 54

E oi.nova.gorica@jskd.si W www.jskd.si

8. BIOGRAFIJA MAKSA FABIANIJA

Maks Fabiani se je rodil v premožni družini kot dvanajsti od štirinajstih otrok očetu Antoniu, furlanskemu posestniku, in materi Charlotte von Kofler, tržaški aristokratinji tirolskega rodu. Po osnovni šoli v Štanjelu je obiskoval realko v Ljubljani, kjer je izpopolnil znanje slovenščine in nemščine. Na Dunaju je študiral arhitekturo, po zaključku študija pa je za tri leta odšel na študijsko potovanje po Evropi in Mali Aziji. Ko se je vrnil na Dunaj, se je na osebno povabilo pridružil znanemu dunajskemu arhitektu Ottu Wagnerju. Kot prvi dunajski arhitekt je pridobil doktorat iz tehničnih ved. Postal je ugleden dunajski ustvarjalec, eden najpomembnejših urbanistov avstrijske monarhije in inovator v arhitekturi na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Bil je profesor na dunajski tehnični univerzi, umetnostni svetovalec Franca Ferdinanda, neformalno tudi ljubljanskega župana Ivana Hribarja.

Pred koncem prve svetovne vojne leta 1917 se je vrnil v domače kraje, da bi se posvetil delu pri prenovi porušenega Posočja, Goriške in Krasa. Leta 1918, po razpadu Avstro-Ogrske, so prešla ta ozemlja pod Italijo, toda Fabiani s svojimi svetovalnimi in urbanističnimi projekti dela ni opustil. Do leta 1922 je z maloštevilno ekipo izdelal urbanistični načrt Gorice ter več kot 90 načrtov za prenavo naselij na Krasu in v Posočju ter načrte za prenavo okrog 70 javnih stavb. Fabiani si je prislužil pomembno mesto v zgodovini evropskega prostorskega načrtovanja in arhitekture, kljub senci sodelovanja s fašistično oblastjo. Med 1935 in 1945 je bil župan Štanjela, kjer je načrtoval vse, kar je bilo zgrajenega med obema vojnama. Nato se je vrnil v Gorico, kjer je živel do smrti. Leta 1984 so njegove posmrtno ostanke prenesli na majhno pokopališče sv. Gregorja v Kobdilju.

Nekateri načrti za Štanjel so v tistem času predstavljali konceptualne novosti na področju evropske arhitekture. Zelo inovativne in občudovanja vredne so njegove vodovodne naprave za vilo Ferrari in terasast vrt pod njo. V obnovljenem štanjelskem gradu na drugi strani vasi je Fabiani uredil občinski urad, osnovno šolo, zdravstveni center, kinodvorano, veliko plesno dvorano, poslikano s freskami ter občinsko skladišče. Grad je bil pred koncem vojne požgan in zgorel je tudi Fabianijev arhiv.

Najdlje je deloval v Gorici. Že leta 1901 je začel sodelovati pri snovanju novega urbanističnega načrta, ki ga je mesto nujno potrebovalo. Leta 1905 je za goriško Trgovsko–obrtno zadrugo zgradil Trgovski dom, ki še danes zaznamuje eno pomembnejših ulic v mestu. Med pomembnejšo Fabianijevo zupščino v Gorici sodijo še prenova v vojni poškodovanega grajskega griča, ki ga je z odstranitvijo več porušenih stavb preoblikoval v javni park ter cerkev Srca Jezusovega. Izvorni načrt za cerkev je izdelal arhitekt Anton Laščak. Fabiani je projekt cerkve prevzel, ko je ta bila že delno zgrajena in jo dokončal do te faze, da so jo lahko leta 1938 posvetili. Zanimivost cerkve je značilna fasada s kombinacijo opeke in kamna po kateri naj bi se Plečnik zgledoval pri načrtovanju stavbe NUK-a.

9. SEZNAM POMEMBNEJŠIH FABIANIJEVIH DEL

SPOMENIKI

- Spomenik baronu Andreju Čehovinu, Branica (s kiparjem Antonom Bitežnikom - 1899)
- Gutenbergov spomenik, Lugeck, Dunaj (s kiparjem Hansom Bitterlichom - 1900)
- Nagrobnik Karla Marie Heidtla, pokopališče Heiligenstadt, Dunaj (s kiparjem Alfonsom Cancianijem - 1901)
- Doprski kipi tehnikov pred tehnično univerzo, Karlsplatz 12, Dunaj (1903)
- Nagrobnik za mamo Charlotte, pokopališče Kobdilj (1923)
- Spomenik VI. Soške bitke v 1. svet. vojni, ploščad pod mostom Torrione čez Sočo (Potne del Torrione), Gorica (1942)
- Spomenik sv. Frančišku Asiškemu, Piazza San Francesco d'Assisi, Gorica (s kiparjem Spellinijem, 1953)

ZGRADBE

- Zdravilišče za cesarsko-kraljevske državne uslužbenke, Stubišče Rupa 1, Opatija (1896-97)
- Palača Portois in Fix, Ungargasse 51-53, Dunaj (1898)
- Palača Artaria, Kohlmarkt 9, Dunaj (1900)
- Krisperjeva hiša, Miklošičeva 20, Ljubljana (1901)
- Narodni dom, Via Fabio Filzi 14, Trst (1904)
- Hribarjeva hiša, Tavčarjeva 2, Ljubljana (1905)
- Trgovski dom, Corso Verdi 52, Gorica (1905)
- Palača Stabile, Via Belpoggio 1, Trst (1906)
- Bambergova hiša, Miklošičeva 16, Ljubljana (1907)
- Dekliški licej Mladika/sedež Ministrstva za zunanje zadeve, Prešernova cesta 25, Ljubljana (1907)
- Župnišče sv. Jakoba, Gornji trg 18, Ljubljana (1907)
- Hiša Bartoli, Borzni trg 7, Trst (1908)
- Palača Urania, Uraniastrasse 1, Dunaj (1910)
- Vila Wechsler, Dunaj (1911)
- Cerkev sv. Genara, Brijoni (1912)
- Palača Palmers, Lehargasse 9-11, Dunaj (1912)
- Most na Muri, Weinzöttl, Gradec (1914-1922)
- Vila Bigot, Vergilijev drevored 12, Gorica (1921)
- Hiša Pellegrini, Ulica Brigitte Casale 10, Gorica (1921, stavba nadzidana)
- Uršulinski samostan, Ulica Palladio 6, Gorica (1923-30)
- Cerkev sv. Silvestra, Pevma pri Gorici (1924-31)
- Hiša Felberaum, Via dell'Arcivescovado, Gorica (1925)
- Vila Ferrari, Štanjel (1920-35, poškodovana 1944, delno obnovljena)
- Cerkev sv. Jurija, Ločnik (1927)
- Cerkev sv. Lovrenca in župnišče, Lokavec (1933-35)
- Cerkev Srca Jezusovega, Gorica (1934-37)
- Vila Storič / Zdravstveni dom, Komen (1934, požgana 1945, prenovljena)
- Hiša fašizma (Casa del Fascio), Štanjel (1938, prenovljena v dom krajanov)
- Grobnica Fabiani, pokopališče, Kobdilj (1940)
- Hiša Luigija Bressana, Via Udine 117, Ločnik (1952)
- Hiša za Olgo Bernt Verizzi, Via Bombi 4-6, Gorica (1957)

URBANISTIČNE ZASNOVE IN OBNOVE

- splošni regulacijski načrt za ureditev popotresne Ljubljane (1895)
- načrt za ureditev Miklošičevega parka (Slovenskega trga), Ljubljana (1899)
- Vila Grimšče, Rečica pri Bledu (1904)
- Prešernov trg in spomenik (s kiparjem Ivanom Zajcem), Ljubljana (1905)
- splošni regulacijski načrt za Tržič - Monfalcone (1919)
- prva faza obnove Goriškega gradu: postavitve beneškega leva nad vhod, Gorica (1919)
- Hiša Morassi, Trg Sant'Antonio 16, Gorica (1919)
- Cerkev sv. Andreja, Štandrež (1919)
- Grajski grič, Gorica
- Bolnišnica Fatebenefratelli, Ulica Diaz, Gorica (1921)
- načrt za obnovo Gorice (1921)
- regulacijski, situacijski in delno regulacijski načrti (1920-22):
Šempeter pri Gorici in Vila Coronini (1928-1930), Štandrež, Vrtojba, Ločnik, Podgora, Pevma, Podsabotin, Gradišče ob Soči, Krmin, Sveta gora, Miren, Grgar, Kobarid, Gorica, Dornberk, Opatje selo, Kostanjevico na Krasu, Lokvica, Brestovica pri Komnu, Ročinj, Prvačina, Doberdob, Moš, Vipava, Ajdovščina, Rubije, Sovodenj, Zatoľmin, Ronke, Sredipolje, Branik, Števerjan, Most na Soči, Grgarski Britof, Jamlje, Gradež, Solkan, Zagora, Tolmin, Bovec, Anhovo, Gorenje Polje, Gornje Cerovo, Romans, Deskle, Peč, Gabrje, Avče, Bilje, Volče, Kal, Renče, Kanal, Nabrežina, Nova vas, Št. Lovrenc pri Mošu, Fara, Koprivno, Červinjan
- Romarski dom in začasna kapelica pri samostanu na Sveti Gori (1919-1922)
- Župnišče in cerkev sv. Roka, Gorica (1922-29)
- Cerkev sv. Florijana in Marije Pomočnice, Števerjan (1927)
- Ferrarijev vrt, Štanjel (1930-40)
- Grad, Štanjel (1929-193, porušeno v vojni leta 1944)
- Vhodni stolp, Štanjel (1931, porušeno v vojni leta 1944)
- Cerkev sv. Vida, Črniče (1933)
- »Romanska hiša«, Štanjel (1935)
- ureditev dostopa na grad, Gorica (1937)
- Cerkev sv. Danijela, Štanjel (1946-1948)
- razvojni načrt za Benetke (1952)
- Hiša Neere Gatti, San Trovaso 1106, Fondamenta Bonlini, Benetke (1959)

Viri in literatura

<http://www.primorci.si/osebe/fabiani-maks/1144/>
http://sl.wikipedia.org/wiki/Maks_Fabiani
http://en.wikipedia.org/wiki/Max_Fabiani

http://cak.komen.si/naslovna_stran/
<http://www.primorski-arhitekti.si/2012/09/maks-fabiani-kobdilj-1865-gorica-1962.html>
<http://www2.arnes.si/~usmafa1/index.html>

- Marco Pozzetto, *Maks Fabiani - Vizije prostora*. Kranj, 1997.
- Andrej Hrausky, Janez Koželj, *Maks Fabiani : Dunaj, Ljubljana, Trst*. Ljubljana, 2010.